

«Дитинство без кордонів».

Отже, актуальність проекту полягає в наступному:

Проект спрямований на ефективний розвиток людини ХХІ століття: соціально компетентної та активної, толерантної, конструктивної, відповідальної, здорової. Для цього необхідно створити сприятливі умови для організації змістовного відпочинку дітей, щоб дитина віддавала грі максимум своєї енергії, розуму, витримки, самостійності. Гра постійно стає напруженою працею і через зусилля веде до задоволення, сприяє реалізації творчого потенціалу підростаючого покоління.

Даний проект спрямований на вирішення проблеми виховання соціально та фізично здорової творчої особистості, як підґрунтя здорової нації, шляхом використання різних видів ігротехніки, організації творчої співпраці учнів старших класів та вихованців ЗДО, проведення фестивалю ігрових програм.

Гра дає можливість відшукати себе в суспільстві, себе в людстві, себе у всесвіті. І ми повинні вміти грати!

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Анিকেєва Н. П. Воспитание игрой: кн. для учителей / Н. П. Анিকেєва. – М. : Просвещение, 1987.
2. Іщенко К. М. «Будь до життя й до інших небайдужий!». Дитячо-юнацький центр національного відродження, м. Первомайськ, Миколаївська область.
3. Лобойко А., Киян О. «Ігромани всіх планет, об'єднайтесь!» Ігрова театралізована програма для дітей 7–8 лет. Сєверодонецький міський Центр дитячої та юнацької творчості, Луганська область.
4. Мазнева Г. В., Ніколаєнко І. В., Зубанова Н. І. Методичні рекомендації щодо проведення Всеукраїнського фестивалю-конкурсу ігрових програм «Адреса дитинства – Гра», м. Київ, 2015
5. Немежанская Е. А. Это волшебное слово «Игра» : Е. А. Немежанская. – Киев : «Молодь», 1978.
6. Чулохин П. В. «Корпорация чудес: агентство ярких событий». Сценарий игровой программы для детей младшего возраста. Центр дитячої та юнацької творчості відділу освіти Снакіївської міської ради.

Чаплигін О. К., д-р філос. наук, проф.,
Сук О. Є., ст. викл.,
*Харківський національний автомобільно-дорожній
університет, Україна*

НАУКОВА, ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ ЛЮДИНИ

Такий, дещо претензійний заголовок, сьогодні має цілком реальні підстави, і тема стає однією з найактуальніших в світі того значення, яке набуває в останні роки науковий і техніко-технологічний прогрес (НТТП) з точки зору його впливу (позитивного і негативного) на наше середовище проживання і природу самої людини. Створюється враження, ніби ми живемо

на зламі буття, коли продукти людської творчості стають неконтрольованими і некерованими і спроможні поглинути свого творця. Все це змушує ще і ще раз повертатися до питань про межі творчих можливостей людини і відділення справжньої, соціально і індивідуально значущої, результативної творчості від негативних, «трікстерних» її наслідків.

У світлі подальшої еволюції світової цивілізації неможна не погодитися з тим, що неконтрольована наукова і науково-технічна творчість сьогодні є одним з джерел загрози існуванню людства. За останні чверть століття в зазначеній сфері відбулися радикальні зміни. Набули чіткості контури нової техногенної цивілізації і разом з тим змінилися пріоритети і змістовні характеристики того процесу, який раніше мав назву науково-технічного прогресу (НТП), а сьогодні, на наших очах перетворився в науково-техніко-технологічний прогрес (НТТП). Все більш сумнівним виглядає в зазначеній аббревіатурі і термін «прогрес»: надто вже неоднозначними і суперечливими виявляються зміни, що відбуваються [8].

Тривалий час в НТП лідерство зберігали наука і техніка, які домоглися на цьому шляху вражаючих результатів, що склали в кінцевому рахунку фундамент техногенної цивілізації. Технологія представлялася складовою частиною інженерії, її породженням. Але поступово вона розширювала поле свого впливу на операційні, діяльні, соціокультурні складові інженерної сфери, вийшовши далеко за межі рішення безпосередньо поставлених завдань і стаючи найважливішою складовою нової техніко-технологічної реальності. Технологія, таким чином, виявилася сполучною ланкою між наукою, інженерією, проектуванням і виробництвом, з одного боку, і соціально-культурними процесами, – з іншого [6] [8].

З розвитком технології відбуваються кардинальні зміни в механізмах і умовах прогресу техніки і технічного знання. Вже не встановлення зв'язків між природними процесами і технікою (винахідництво) і не розробка технічних виробів (інженерія) є визначальними в технічному прогресі, а різноманітні комбінації сформованих ідеальних технічних об'єктів, наявних видів дослідницької, інженерної та проектної діяльності, технологічних і винахідницьких процесів, операцій і принципів. Традиційні винахідництво і конструювання починають обслуговувати цей процес, який визначається не тільки знанням законів природи, можливостями використання наукових знань в техніці, а й логікою внутрішнього розвитку самих технологій.

Технологія, особливо в розвинених в економічному відношенні країнах, вже сьогодні виглядає тієї суперсистемою (техносферою), яка визначає формування і розвиток всіх технічних систем, виробів, а також технічного знання [6] [8]. Розвиваючись вже в межах технології, а не навпаки, інженерія все більше стає стихійною, некерованою, в окремих випадках деструктивною. Тепер характер інженерних задач визначається не наявністю людських потреб, які потрібно задовольнити шляхом науково-технічної творчості, а можливостями техносфери і технології, що через соціальні механізми самі формують певні потреби, а через їх задоволення – і «техногенні» якості людини. Так технологія не тільки підпорядковує собі техніку і інженерію, але і

саму людину і суспільство, які зацікавлені в розробці наукових основ (теорії) техносфери, методів моделювання, аналізу, синтезу та класифікації елементів техносфери в розробці і впровадженні інтелектуалізованих технічних систем, в тому числі роботизованих, ресурсо- та енергозберігаючих технологій.

В результаті типовою для технологізованого суспільства стає техногенна людина з розірваною, спрощеною свідомістю. Людина все більше стає залежною від техніко-технологічних систем життєзабезпечення (починаючи з обладнання житла, побуту, медичного обслуговування, і закінчуючи освітою, організацією, змістом і використанням вільного часу, сферою розваг, туризму). Людина цілком підкоряється техніко-технологічним ритмам, потребам, які формуються пропонованими інноваціями. Людина і природа не встигають адаптуватися до стрімких змін, породжених техніко-технологічною сферою.

Криза інженерії супроводжується кризою раціональності як такої і відповідною картиною світу. Виявилось, що розум – це сила, яка може служити людині, а може бути джерелом деструктивного впливу на неї, на суспільство, на культуру, на духовність. Таким чином все більш необхідним стає привнесення в процеси пізнання і перетворення світу ціннісної складової, обліку соціальних, етичних, культурних чинників і умов.

Проблематизації функціонування техносфери сприяє і виникнення неklasичних технічних наук, специфіка яких проявляється в особливій значущості комплексних досліджень, в необхідності розробки спеціальних і теоретичних методів дослідження для вирішення специфічних завдань. Технічні неklasичні науки складаються з різнорідних предметних і теоретичних частин, системних і блок-схемних моделей об'єктів, тут використовуються специфічні засоби і мови опису цих об'єктів. До нетрадиційних наук відносяться також знання про різного роду системи «людина-машина», складні технологічні системи. Тому тут важливим є вивчення закономірностей створення різних технічних систем і їх властивостей, а також властивостей систем і споруд різного ступеня складності.

Зазначені зміни не можуть не позначатися на життєдіяльності як окремої людини, так і соціуму в цілому.

Сучасна людина починає розуміти, що потрібно жити в приємному оточенні. Навколишня дійсність стає життєво важливим ресурсом. Сучасне місто все менше асоціюється з кам'яними джунглями. Прагнення людей в мегаполіси обумовлено легким доступом там до джерел благ цивілізації, які дозволяють жити в будь-якому місці земної кулі, при цьому працювати, брати участь у соціальному житті, відвідувати театри, виставки, музеї тощо.

Сучасні технології вийшли на той рівень, коли багатомільйонне населення може проживати зосереджено в одному місці, скупчуючись всередині і навколо великих міст.

Сьогодні важко обійти увагою вплив нових інформаційних технологій на людину, на структури її ідентичності, форми комунікації, типи особистості, що формуються в результаті спілкування з новою технікою. Справа в тому, що сучасну техніку (особливо інформаційну) вже недостатньо розглядати лише як інструмент, що є продовженням природних «органів праці». Сьогодні ці

інструменти «спрямовані не тільки зовні, на об'єкти людської діяльності, але всередину самого суб'єкта, змінюючи структуру його діяльності або породжуючи нові її форми» [2]. А найголовніше, що нова техніка, розширюючи можливості людини, разом з тим підпорядковує людину собі, викликаючи цілий спектр взаємин – від неприязні до техніки до її обожнювання.

Чи в змозі нині філософія підказати політичним і соціальним суб'єктам реальні шляхи виходу з такої кризової ситуації чи вона здатна лише до «ворожіння на гуці» і захист честі власного мундира? А подібних прогнозів і прожектів сьогодні більш, ніж достатньо. Одні сподіваються на те, що слід більш рішуче використовувати НТТП для досягнення позитивних на їхню думку цілей: досягнення стану трансгуманізму, реального безсмертя людини (автори проекту НБІКС-2045) [1]. Інші б'ють на сполох, але при тому сподіваються, що достатнім буде йти проторованим шляхом, поєднуючи високі технології з глибокою гуманністю [7]. Треті – намагаються призупинити негативні наслідки НТТП шляхом обмеження його самого [3] [4] [5].

Все це говорить про те, що необхідно нове розуміння техніки, яке пододало б натуралістичний підхід і виходило б на визначення її як прояв складних інтелектуальних і соціокультурних процесів, як особливого середовища для людини, яке б не нав'язувало їй архетипи поведінки, ритми функціонування, стиль мислення, естетичні уподобання та інше. Тому і виходи з глухого кута технічного розвитку слід шукати на шляхах гуманізації, врахування екологічних, антропологічних, соціально-ціннісних чинників у створенні й використанні техніки. Таким чином, нова цивілізація, якщо її вдасться створити, буде спиратися на нову, гуманітарно-орієнтовану техніку і техніко-технологічний розвиток, більш безпечний для людини, суспільства і природи.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Глобальное будущее 2045. Конвергентные технологии (НБИКС) и трансгуманистическая эволюция. – М. : «Изд-во МБА», 2013. – 272 с.
2. Емелин В. А., Тхостов А. Ш. Технологические соблазны информационного общества: предел внешних расширений человека // Вопросы философии, 2010. – № 5. – С. 84–90.
3. Кутырев В. А. Как и куда сдвигается гуманитарная парадигма? // Философия и культура, 2009. – № 10
4. Кутырев В. А. Философия трансгуманизма. – Н. Новгород: НГУ, 2010.
 - а. Маклюэн М. Понимание медиа: Внешние расширения человека / Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. – М. ; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», «Кучково поле», 2003. – 464 с.
5. Мовчан С. П., Чаплигін О. К. основи філософії техніки / Навчальний посібник. – Харків : Вид-во Форт, 2013. – 316 с.
6. Нейсбит Д. Высокая технология, глубокая гуманность. Технологии и наши поиски смысла. – М. : Транзиткнига, 2005. – 381 с.
7. Розин В. М. Философия техники // Личность, Культура. Общество. Междисциплинарный научно-практический журнал социальных и гуманитарных наук, 2004, Т. IV. Вып. 3 (23). – М. : 2004 // Электронная публикация : <http://gmarket.ru/laboratory/doc/6309>